

ارزیابی تهران از نقش بازیگران جهانی تغییر می‌کند؟

بازتعریف دیپلماسی ایران پس از جنگ

ایران پس از جنگ دوازده‌روزه با اسرائیل، اکنون در فضایی از دیپلماسی بی‌ثبات ایستاده است. آتش‌بس فعلی، نه صلحی با هویت حقوقی، بلکه «وقفه‌ای بدون شناسنامه» است؛ مکنی شکننده که نه از جنس مصالحه به‌شمار می‌آید و نه نشانی از فروکش کردن تنش در خود دارد. پرسش مهم این نیست که ایران چه واکنشی به بازگشت احتمالی جنگ نشان خواهد داد، بلکه باید پرسید در غیاب یک چشم‌انداز روشن از صلح، دیپلماسی ایرانی به چه سوی خواهد رفت؟

شرح درصفحه ۷

بحران آب در ایران: زنگ خطر فرونشست، تورم غذایی و تهدید زیرساخت‌ها

نشانه‌های

یک فروپاشی

زیست‌محیطی

صفحه ۲

چاپ چک پول ۵۰۰ هزار تومانی؛ هشداری جدی نسبت به وضعیت نا‌پایدار اقتصاد ایران

سرپوشی

بربحران پولی

نه‌راه‌حل

صفحه ۶

ده‌ها کشته در ۲ روز؛ در سوریه چه می‌گذرد؟

درگیری دوباره

در

سوریه

صفحه ۷

تغییر نام یک خیابان و نوید فصل تازه در روابط ایران و مصر

سایه خالد اسلامی از روابط تهران-قاهره کناررفت

صفحه ۷

آرین احمدی

سرمقاله

تأثیر اقتصاد بر فرهنگ

در هر جامعه‌ای، اقتصاد و فرهنگ دو بال یک پرنده‌اند؛ اگر یکی تضعیف شود، دیگری را نیز به زمین خواهد کشید. در سال‌های اخیر، مسائل اقتصادی تأثیرات عمیقی بر رفتار فرهنگی خانواده‌ها گذاشته است.

فرهنگ، در ظاهر کالایی غیرضروری به‌نظر می‌رسد؛ اما در حقیقت، زیربنای پویایی اجتماعی است. وقتی دخل و خرج خانواده‌ها به سختی تأمین می‌شود، طبیعی است که هزینه‌کرد برای کتاب، فیلم، تئاتر یا سایر کالاهای خدمات فرهنگی به حاشیه می‌رود. همین امر، چرخه تولید محصولات فرهنگی را دچار رکود می‌کند و آثارش در درازمدت، عمیق‌تر و ماندگارتر از تبعات مستقیم اقتصادی خواهد بود. کاهش قدرت خرید خانواده‌ها باعث می‌شود بسیاری از تولیدکنندگان محصولات فرهنگی یا تعطیل شوند یا کیفیت آثار خود را کاهش دهند. در نتیجه، مصرف‌کننده با آثار ضعیف‌تری مواجه می‌شود که میل به خرید دوباره را در او کم‌رنگ می‌کند. این چرخه‌ی معیوب، به مرور سطح فرهنگ عمومی را کاهش می‌دهد و در نهایت، خود اقتصاد را هم آسیب‌پذیرتر می‌کند.

بنابراین، اقتصاد و فرهنگ رابطه‌ای دوسویه دارند؛ رکود اقتصادی، مصرف فرهنگی را محدود می‌کند و مصرف پایین فرهنگی، سرمایه اجتماعی را تضعیف کرده و توسعه اقتصادی را دشوارتر می‌کند. حال پرسش اینجاست: در چنین شرایطی چه باید کرد تا مردم همچنان بتوانند به محصولات فرهنگی دسترسی داشته باشند و تولیدکنندگان این حوزه، چراغ کار خود را روشن نگه دارند؟

ادامه درصفحه ۲

پنجشنبه ۲۶ تیر ۱۴۰۴
۲۱ محرم ۱۴۴۶
۱۷ جولای ۲۰۲۵
سال بیستم
شماره ۵۹۵۶
صفحه ۸
۱۰۰۰۰ تومان

رهبان انقلاب در دیدار رئیس و مسئولان عالی‌رتبه قضائیه

ملت با جهت‌گیری‌های گوناگون سیاسی
وزن متفاوت مذهبی پای ایران ایستاد

صفحه ۲

چگونه جنگ اوکراین برای مسکو به قیمت پایان نفوذ در قفقاز تمام شد؟

پایان نفوذپوتین در باکو و ایروان

جمهوری آذربایجان تمام مناطق باقی‌مانده از منطقه ناگورنو – قره‌باغ را به طور کامل تصرف کرد. تصرف کامل منطقه ناگورنو قره‌باغ، تبعات مهمی برای روسیه داشت؛ نیروهای حافظ صلح روسیه مجبور به خروج از آذربایجان شدند، روسیه ابتکار عمل را در زمینه کردپوری که قرار بود دو بخش جدا افتاده از خاک آذربایجان را به هم متصل کند از دست داد، و ارمنستان هم که درخواست‌هایش برای کمک از روسیه نادیده گرفته شده بود، عضویت خود را در پیمان امنیت جمعی (CSTO) به رهبری روسیه به حالت تعلیق درآورد. ژانر شیریف، پژوهشگر بنیاد کارنگی درباره تحولات در آن دوره زمانی می‌گوید: «آذربایجان که از این پیروزی جسارت یافته بود، به دنبال تعامل با مسکو به عنوان یک طرف برابر و نه یک زیردست برآمد و بدین ترتیب، دیدگاه روسیه مبنی بر اینکه قفقاز جنوبی متعلق به خطوط راه‌های کرملین را بر باد داد. هوایی‌های متعلق به خطوط هوایی آذربایجان روز چهارشنبه ۲۵ دسامبر (۵ دی) در حال پرواز از پایتخت آذربایجان باکو به شهر گروznی در شمال قفقاز روسیه بود که به دلایل نامشخص تغییر مسیر داده و هنگام تلاش برای فرود در آکاتائو قزاقستان ۳ کیلومتری فرودگاه این شهر سقوط کرد. پس از برخورد موشک، سامانه ناوبری هواپیما دچار اختلال شده و به آن اجازه فرود اضطراری در فرودگاه‌های روسیه داده نشد. است. پس از آن هواپیما مجبور شد مسیر خود را به سمت قزاقستان تغییر دهد، اما در نزدیکی شهر آکاتائو سقوط کرده و آتش گرفت. به گفته مقام‌های روسی، این هواپیما با یک پهپاد اوکراینی اشتباه گرفته شده بود، با این حال، هرچند ولادیمیر پوتین، رئیس جمهور روسیه آنچه روسیه در ارمنستان فاقد آن است، حمایت مردمی

روسیه در شرایطی که توان اقتصادی و نظامی خود را بر پیروزی در اوکراین معطوف کرده، امکان استفاده از زور در برابر بازیگری چون آذربایجان که در سال‌های اخیر به شدت از سوی اسرائیل و ترکیه تسلیح شده، ندارد. به همین دلیل، بهترین راه برای مسکو که بتواند نفوذ خود را در منطقه قفقاز حفظ کند، ارمنستان است که برای واردات مواد غذایی و انرژی به شدت به روسیه وابسته است و روسیه همچنان پایگاه نظامی خود را در آن کشور حفظ کرده است.

آنچه روسیه در ارمنستان فاقد آن است، حمایت مردمی

است. ارمنی‌های کمی پس از چه در سال‌های ۲۰۲۰ و ۲۰۲۳ اتفاق افتاد، پوتین را یک متحد می‌بینند. از طرفی، توافق با آذربایجان و پایان اشغال قره‌باغ، با همه دردناک بودنش، فرصت‌هایی را در اختیار ارمنستان قرار داد که تا پیش از این از آن‌ها محروم بود. برای مثال، ارمنستان امکان احیای روابط خود را با ترکیه پیدا کرد و نفوذ چهره‌ها و گروه‌هایی که ساکن منطقه ناگورنو – قره‌باغ بودند و روابط بسیار نزدیکی با مسکو داشتند، در سیاست داخلی و خارجی ایروان کاهش یافت.

مایکل زولیان، مورخ ارمنستانی می‌گوید: «روسیه به ارمنستان به چشم یک ابزار تنظیم‌گری در روابط خود با باکو و آنگارنگاه می‌کرد.»

ارمنستان از زمان شکست در جنگ با آذربایجان، در تلاش بوده است تا خود را از نفوذ روسیه رها کرده و به اتحادیه اروپا نزدیک‌تر شود. مهم‌تر از آن، تلاش‌های خود برای عادی‌سازی روابط با ترکیه را تشدید کرده است، روابطی که تحت تأثیر نسلی‌کنشی ارمنانه توسط امپراتوری عثمانی در سال‌های ۱۹۱۵-۱۹۱۶ قرار داشت.

آرگ کوچینیان، رئیس یک اندیشکده امنیتی در ایروان به اکونومیست گفته است که در ارمنستان مدت‌ها به روسیه به عنوان تنها محافظ در برابر ترکیه تگریسته می‌شد. اکنون این روسیه است که به عنوان یک تهدید دیده می‌شود. همزمان، ارمنستان به دنبال راهی است تا بتواند با کمترین هزینه به تقابل به آذربایجان پایان دهد. با این حال، دیپلماسی زور و اتکای آذربایجان به توان نظامی برای تحمیل صلح، شرایط را برای ارمنستان بسیار سخت کرده است.

آذربایجان می‌خواهد که ارمنستان با برگزاری همه‌پرسی، هرگونه ادعا به خصوص منطقه ناگورنو -قره‌باغ را برای همیشه کنار بگذارد و همچنین خواهان دسترسی بدون مانع از طریق جنوب ارمنستان به نخجوان است.

در این شرایط، امید روسیه به انتخابات سال آینده ارمنستان است که شاید جریان‌های نزدیک به روسیه بتوانند در آن به قدرت برسند.

مرکز مطالعات شرقی (OSW) مستقر در ورشو نوشته است: « روسیه به تلاش‌های خود برای بی‌ثبات کردن اوضاع در ارمنستان ادامه خواهد داد. ابزارهای بالقوه در اختیار این کشور شامل نفوذ در «کلیسای حواری ارمنی» (AAC) و همچنین بهره‌گیری از دارایی‌های ساموئل کاراپتیان است که زیرساخت‌های انرژی ارمنستان را کنترل می‌کند و ثروت او بیش از ۳ میلیارد دلار تخمین زده می‌شود. همچنین این احتمال دارد که روسیه پشت مشکلات اخیر صادرکنندگان نوشیدنی‌های الکلی ارمنستان بوده باشد؛ مشکلاتی که در پی تعلیق موقت ترانزیت این محصولات از سوی گرجستان به وجود آمد. ارمنستان با خودداری از مشارکت در اتحادیهٔ اقتصادی اوراسیا و سازمان پیمان امنیت جمعی، در حال فاصله گرفتن از چارچوب‌های همکاریی پس‌اشوری است؛ با این حال، از انجام اقدامات آشکارا خصمانه علیه روسیه خودداری ورزیده است. برای نمونه، در ماه مه، ارمنستان میزبان سرگئی لاوروف، وزیر خارجه روسیه بود و نیکول پاشینیان نیز در جشن‌های «روز پیروزی» در مسکو شرکت کرد. همزمان، رهبر ارمنستان گام‌هایی را برای نزدیک‌تر کردن کشورش به غرب برداشته است.»